

ПРВА НИШКА ГИМНАЗИЈА „Стеван Сремац“

Теме за матурске радове школска 2024/25. година

Српски језик и књижевност

1. Крах модерног човека у роману „Процес“ Франца Кафке
2. Пролета авлија као метафора живота
3. „Хамлетовштина“ у делима модерних писаца
4. Хамлет као савремени интелектуалац
5. Ликови Маргарете и Офелије у делима „Фауст“ и „Хамлет“
6. Развојни пут доктора Фауста („Фауст“, Ј. В. Гете)
7. Човек у свету који није по његовој мери (главни ликови у делима *Хамлет*, *Фауст*, *Дервиш и смрт* и *Проклета авлија*)
8. Од догматика до нихилисте („Дервиш и смрт“, М. Селимовић)
9. Нурудин и Хасан као антиподи („Дервиш и смрт“, М. Селимовић)
10. Митски слој романа „На Дрини ћуприја“ И. Андрића
11. Демјаново унутрашње путовање („Демјан“, Х. Хесе)
12. Шекспир као трагичар („Ромео и Јулија“, „Хамлет“)
13. Принципи добра и зла у делима „Фауст“ Ј. В. Гетеа и „Мајстор и Маргарита“ М. Булгакова
14. Моралне и психолошке кризе главног јунака романа „Злочин и казна“
15. Трагична судбина главне јунакиње Толстојевог романа „Ана Карењина“
16. Камијев Мерсо, странац међу странцима
17. „Странац“ А. Камија као метафора људске отуђености
18. Слика париског живота у Балзаковом роману „Чича Горио“
19. Сукоб закона и моралних норми у Софокловој трагедији „Антигона“
20. Жена и љубав као песнички мотиви „Градинара“ Р. Тагореа
21. Човек и смрт у сумерско-вавилонском делу „Еп о Гилгамешу“
22. Неподношљива усамљеност човека у делима савремене књижевности
23. Савремена књижевност у трагању за дубљим истинама о животу
24. Љубав као инспирација у књижевности романтизма
25. Драма човекове личности у књижевности 20. века
26. Слика савременог друштва у делима Д. Ковачевића
27. Драмска књижевност од антике до данас
28. Човек и свет у Андрићевој „Проклетој авлији“
29. Мост, судбине људи и живот – то „несхватљиво чудо“ у роману „На Дрини ћуприја“
30. Лик по избору из романа „На Дрини ћуприја“ Иве Андрића
31. Побуњени човек у Селимовићевом роману „Дервиш и смрт“
32. Пријатељство и издаја у роману „Дервиш и смрт“
33. Жене у делима Борисава Станковића

34. Сан о лепом у роману „Сеобе“ М. Црњанског
35. Сеобе као судбине појединаца и народа
36. Символика наслова романа „Корени“
37. „Енциклопедија мртвих“ Д. Киша – споменик обичном човеку
38. Корени, деобе и сеобе у делима наших реалиста
39. Слика Србије у делима наших реалиста
40. Етичке вредности наше десетерачке поезије
41. Жена у Дучићевим и Ракићевим песмама
42. Српска реалистичка приповетка
43. Љубави ренесансних песника (Алигијери, Петрарка, Бокачо)
44. Дантеов „Пакао“ - царство великих страсти и великих страдања
45. Продужени живот Дон Кихота кроз ликове савремене књижевности
46. Књижевна критика у Србији између два рата
47. Општељудски смисао „Горског вијенца“ П. П. Његоша
48. Хумор и иронија у „Горском вијенцу“ П. П. Његоша
49. Велике елгије српског романтизма
50. Романтизам у Русији
51. Футуризам у европској књижевности
52. Старо и ново у патријархалном Нишу у делима Стевана Сремца
53. Домановићева сатира као реалистички показатељ једног разореног друштва
54. Критика власти у комедијама Бранислава Нушића
55. Слика послератне Србије у роману „Кад су цветале тикве“ Д. Михаиловића
56. „Уклети песници“ и њихово стваралаштво
57. Проблем „нечисте крви“ у књижевном опусу Боре Станковића
58. Чежња за лепотом и слободом у „Коштани“ Боре Станковића
59. Богдан Поповић као антологичар
60. Психолошки портрети Андрићевих ликова у роману „На Дрини ћуприја“
61. Проблем „сувишног човека“ у Чеховљевим делима
62. Уметнички свет модерног психолошког романа „Браћа Карамазови“ Ф. М. Достојевског
63. Филозофија апсурда у Бекетовом и Камијевом делу
64. Схватање савременог човека и света у Бекетовој драми „Чекајући Годоа“
65. Поетика Борхесове кратке приче
66. Поетика Васка Попе
67. „Прејака реч“ Бранка Миљковића
68. Архаизми и историзми у делима Стевана Сремца
69. Архаизми и историзми у делима Боре Станковића
70. Функционални стилови у Србији данас
71. Бирокупатизација језика у савременом друштву
72. Реченица у прози Милоша Црњанског (морфолошка, синтаксичка и стилистичка анализа „Сеоба“)
73. Језичке новине у поезији Васка Попе
74. Језик интернета у односу на књижевну норму

75. Призренско –тимочки дијалекат данас (савремена реализација овог дијалекта у Нишу и околини)
76. Синтакса глаголских облика у делу „Проклета авлија“ И. Андрића
77. Композиција „Горског вијенца“ П. П. Његош

Увод у општу лингвистику

1. Толкинови језици
2. Мултилингвизам данас
3. Језичке универзалије
4. Језици шире комуникације
5. Настанак и развој писма
6. Превазилажење језичких разлика
7. Језичке функције
8. Синтаксичке функције и синтаксичке трансформације
9. Развој лингвистике кроз време
10. Структура и типови речника
11. Значењски односи међу речима
12. Говорни чинови
13. Језик у Орвеловим делима
14. Језик у електронским медијима
15. Пиџини и креоли
16. Типологија језика
17. Језичка релативност
18. Ноам Чомски и његов допринос развоју лингвистичке мисли
19. Вештачки језици

Реторика и беседништво

1. Историјски развитак реторике – од антике до савременог доба
2. Улога невербалне комуникације у беседништву
3. Беседништво у служби правде

Латински језик

1. Цицерон као *pater patriae*
2. Цицеронова писма из изгнанства
3. *Commentarii de bello Gallico* Гаја Јулија Цезара
4. *Дедал и Икар*: Вечна тежња човека ка висинама и превазилажењу граница
5. Почетак сукоба Марка Тулија Цицерона и Марка Антонија: *Прва Цицеронова Филитика*

Француски језик

1. « Le Petit Prince » d'Antoine de Saint-Exupéry

2. Albert Camus et la philosophie de l'absurde
3. Le rapport entre l'individu et la société dans l'œuvre de Camus
4. Les personnages féminins dans l'œuvre de Balzac
5. « Le père Goriot » de Balzac
6. L'absurde et ses manifestations dans « La Cantatrice chauve »
7. « Les fleurs du mal » de Charles Baudelaire
8. La tragédie de Madame Bovary
9. L'argot français
10. Les temps passés en français
11. Le mode verbal subjonctif
12. Les contes de Charles Perrault
13. Paul Verlaine
14. «A la recherche du temps perdu» Marcel Proust
15. Les fleurs du Mal de Charles Baudelaire

Италијански језик

1. *I pronomi relativi*
2. *I pronomi diretti, indiretti, combinati e riflessivi*
3. *I prestiti in italiano*
4. *Il congiuntivo (presente, passato, imperfetto e trapassato)*
5. *Il periodo ipotetico (della realtà, della possibilità e dell'impossibilità)*

Математика

1. Математичка логика и слупови;
2. Уређено поље реалних бројева;
3. Рационални алгебарски изрази;
4. Комплексни бројеви;
5. Степеновање и кореновање;
6. Детерминанте и њихова примена;
7. Појам функције;
8. Квадратна једначина, функција и неједначина;
9. Експоненцијална функција, једначина и неједначина;
10. Логаритамска функција, једначина и неједначина;
11. Увод у геометрију;
12. Подударност геометријских фигура;
13. Вектори;
14. Сличност геометријских фигура;
15. Питагорина теорема и примена;
16. Тригонометријске функције;
17. Адиционе формуле;
18. Тригонометријск једначина и неједначина;
19. Површина многоугла;
20. Полиедри;
21. Обртна тела;

22. Права и раван – планиметријски и аналитички приступ;
23. Планиметријска интерпретација круга;
24. Аналитичка интерпретација круга;
25. Елипса;
26. Хипербола;
27. Бројни низови;
28. Гранична вредност функције;
29. Изводи функција и примена;
30. Неодређени интеграл;
31. Одређени интеграл и примена;
32. Математичка индукција;
33. Биномна формула;
34. Основни елементи комбинаторике;
35. Основни појмови теорије вероватноће.

Рачунарство и информатика

1. Вештачка интелигенција – примене и изазови
2. Вештачка интелигенција у образовању
3. Оперативни системи за мобилне уређаје
4. Коришћење ИКТ у образовању
5. Системи за електронски подржано учење
6. Образовно рачунарски програмски алати
7. Слободан софтвер у настави
8. Програмски алати за припрему тестова и квизова
9. Програмски алати за припрему и анализу упитника и анкета
10. 3D анимације
11. Обрада звука
12. Обрада дигиталних фотографија
13. Обрада видео записа
14. Free/Open Source онлајн програми за обраду дигиталних фотографија
15. Програми за мапирање ума
16. Free/Open Source Office пакети
17. Пројектовање базе података
18. Систем база података Oracle
19. Алгоритамско решавање проблема
20. Програмски алати за пројектовање и тестирање алгоритамских решења
21. Програмски језик C#
22. Програмски језик C++
23. Програмски језик Python у образовању
24. Развојно окружење Greenfoot у образовању
25. Програмски језик Java
26. Развој Java апликација
27. Развој Java апликација за Android
28. Развој видео игара
29. Пројектовање апликација за мобилне уређаје
30. Програмски језик JavaScript

31. Развој веб апликација
32. Коришћење CMS система за управљање садржајем при креирању веб презентација
33. Пројектовање и тестирање рачунарских мрежа
34. Управљање локалном мрежом
35. Бежичне рачунарске мреже и заштита
36. Ауторска права
37. Друштвене мреже
38. Дигитално насиље: Превенција и заштита
39. Високотехнолошки криминал
40. Безбедност и злоупотреба на Интернету
41. Енкрипција и безбедност података
42. Оперативни системи
43. Развој рачунарске графике
44. Исталација и подешавање Proxy servera
45. Виртуелна реалност (VR) у образовању
46. Примена технологије проширене стварности (AR) у настави
47. Routing and Switching Learning Path - Проналажење путања приликом рутовања и свичовања
48. Artificial intelligence - Примена на пољу креације видео игара
49. Self driving cars - Примена рачунара у управљању возилима путем GPS навигације без возача

Историја

1. Александрова филозофија освајања
2. Унутардинастички сукоби династије Немањића
3. Српске краљице
4. Први српски устанак 1804-1813. у нишком крају
5. Упоредна анализа два војда(Карађорђе и Милош Обреновић)
6. Српско-турски ратови 1876-1878. године
7. Ниш у Другом светском рату
8. Грађански рат у Југославији 1941-1945.
9. Ниш под бугарском окупацијом 1916-1918.
10. Српска војска кроз векове
11. Холокауст
12. Српски хероји Првог светског рата
13. Оружје у Првом и Другом светском рату
14. Логор Црвени крст
15. Истакнуте личности Другог светског рата
16. Александар Карађорђевић - Ујединитељ
17. Знамените жене у историји
18. Ктиторска делатност династије Немањића
19. НАТО агресија на СР Југославију 1999.
20. Гвоздени пук
21. Хиландар – симбол православља
22. Политичке партије у XIX и XX веку
23. Сретењски устав 1835. године
24. Албанска голгота
25. Косовски бој

26. Никола I Петровић- књаз и краљ Црне Горе
27. Династија Обреновић
28. Српско село у XIX веку
29. Српска православна црква у XX веку
30. Сулејман Величанствени
31. Балкански ратови
32. Равногорски покрет
33. Партизански покрет
34. Наполеон Бонапарта
35. Атинска демократија
36. Адолф Хитлер – стварање нацизма
37. Принц Ђорђе Карађорђевић
38. Грчко-персијски ратови
39. Распад Југославије - ратови 90-тих
40. Династија Карађорђевић

Енглески језик

1. Love and Hate in Romeo and Juliet
2. Edgar Allan Poe – Life and Works
3. Children’s Destiny in the Works of Charles Dickens
4. King Arthur and the Knights of the Round Table
5. Waiting for Godot by Samuel Beckett – The Play of the Absurd
6. The Diversity of Cultures and Characters in Tolkien’s Works
7. Culture and tradition in Game of Thrones
8. Morality and choice in the Witcher series
9. Harry Potter – The Boy Who Lived
10. Friendships in Harry Potter series
11. Life and Works of Mark Twain
12. The Greatness of The Great Gatsby by F. Scott Fitzgerald
13. Little Women by Louisa May Alcott
14. The Heart of Darkness in William Golding’s Lord of the Flies
15. The Wit and Wisdom of Oscar Wilde
16. Rise and Fall of the British Empire
17. Differences Between British and American English
18. Dialects and Varieties of English
19. Aspects of the Future in English
20. The Use of Past Tenses in English
21. The English Tense System

Социологија

1. Социолошке теорије- настанак и развој
2. Експеримент у социологији
3. Породица- еволуција породичних односа
4. Изазови савремене породице
5. Друштвене промене и њихов утицај на породицу
6. Брак и породица- развој и функције
7. Феминистичка теорија и њен утицај на савремено друштво

8. Религија у дигиталном добу
9. Друштвене промене и родне неједнакости
10. Идентитет младих у дигиталном окружењу
11. Млади и изазови савременог друштва
12. Медијски садржај- одговорност и моралност
13. Секуларизација- значај религије у савременом друштву
14. Религија и политика
15. Глобални медији и њивов утицај на формирање јавног мњења
16. Друштвена критика кроз дистопијске филмове
17. Поткултура и контракултура
18. Цензура и слобода медија кроз историју
19. Појам аномичног стања у друштву
20. Друштвене норме и санкције
21. Традиција и глобализација
22. Кич у свакодневном животу
23. Нови друштвени покрети
24. Нови религијски покрети
25. Магија и религија
26. Религија- појам, настанак и развој
27. Хришћанство- настанак и развој
28. Ислам- основни појмови и принципи
29. Морал- појам, врсте и значај
30. Савремене социолошке теорије
31. Идеологија потрошачког друштва
32. Политичке партије- настанак и развој
33. Социјално-патолошке појаве
34. Мит и митологија
35. Утцај економске неједнакости на приступ образовању
36. Појам новца и функције новца
37. Еколошки проблеми савременог друштва
38. Урбани сукоби

Сценске уметности

1. Развој драмске уметности кроз историју
2. Улога костима и сценографије у обликовању представе
3. Филм и позориште: сличности, разлике и изазови у сценском изразу
4. Сценски покрет и његов значај у глумачком изразу
5. Улога музике у стварању атмосфере и емоције на сцени
6. Психолошки реализам у глуми: Чеховљева дела на сцени
7. Дигиталне технологије у сценским уметностима
8. Сценски говор и технике дикције у глуми
9. Улога публике у стварању позоришног чина
10. Структура и развој сценарија за кратки филм - од идеје до реализације

Аудио-визуелне уметности

1. Феноменологија музичког тв спота
2. Storytelling и креирање јавног мњења у сајбер простору

3. Како до милионитог прегледа, утицај инфлуенсера и друштвене мреже
4. Улога аудио драме у радијском програму
5. Функција и значај директора фотографије на играном филму
6. Феномен ТВ квиза од Хомо луденса до паба и бара
7. Утицај Црног таласа на развој кинематографије у Србији
8. Монтажни принципи научно образовних ТВ емисија о природи
9. Амбијентална инсталација и сценски дизајн у савременој дигиталној култури
10. Филмска и позоришна музика као ризница културне баштине Србије
11. Од камере Опскура до Филм Ноара
12. Чаплин - чаробњак немог филма
13. Филм у канџама пропаганде
14. Звук на филму

Психологија

1. Животне кризе и прилагођавање
2. Самоповређивање и депресија
3. Агресивно понашање и bullying
4. Бихевиористичка теорија личности
5. Фромова теорија личности
6. Невербална комуникација
7. Даровита деца
8. Психологија уметности и личност уметника
9. Емоционална и социјална интелигенција
10. Нарцисоидни поремећај личности
11. Сексуални идентитет
12. Зависност од друштвених мрежа
13. Зависност од рачунара и мобилних телефона
14. Шизоидни поремећај личности
15. Психологија индивидуалних разлика
16. Афективна везаност и партнерски односи
17. Gaslighting
18. Прокрастинација
19. Фројдова психоанализа и расправе о њој
20. Интегративна терапија
21. Аутизам код деце
22. Психопатска структура личности
23. Компулсивна куповина и конзумеризам
24. Неурозе
25. Поремећаји личности – врсте и симптоми
26. Посттрауматски стресни синдром (ПТСС)
27. Разумевање траума
28. Социјална фобија
29. Психоактивне супстанце и зависност
30. Стрес и анксиозност
31. Социјални идентитет и социјализација код адолесцената

Географија

1. Кнежевина Монако
2. Туристичке знаменитости Ниша и околине
3. Хидрографске карактеристике Црноморског слива Србије
4. Национални паркови Србије
5. Катар
6. Седам светских чуда новог света
7. Истанбул – град на Босфору
8. Сицилија
9. Лос Анђелес – центар филмске индустрије
10. Венеција – град који тоне
11. Париз – град светлости
12. Физичко-географске одлике и туристички потенцијали Златибор
13. Јапан – земља излазећег сунца
14. Египат – дар Нила
15. Буенос Аирес
16. Природна језера Србије
17. Бање Србије
18. Словенија
19. Куба
20. Велика географска открића
21. Стара планина
22. Цивилизације Америке
23. Швајцарска
24. Вештачка језера Србије
25. Атина

Биологија

1. Систем органа за варење и варење у дванаестопалачном цреву
2. Аденохипофиза
3. Хромозомске аберације
4. Болести које се наслеђују преко полних хромозома
5. Наследне болести код човека
6. Мутације
7. Хормони коре надбубрежне жлезде
8. Систем органа за излучивање
9. Кардиоваскуларни систем
10. Теорије еволуције
11. Еволуциони механизми
12. Биохемијски аспекти ћелијског дисања
13. Биохемијски аспекти фотосинтезе
14. Имуни систем и имунитет
15. Синтеза протеина
16. Свет РНК молекула
17. Аерозагађење Ниша и околине
18. Вируси
19. Преношење генетичке информације

20. Грађа и функција великог мозга
21. Савремени поглед на морфологију ћелије
22. Органи чула кичмењака
23. Полни систем човека и гаметогенеза
24. Регулација и механизам мишићне контракције
25. Настанак примата и људских предака
26. Неандерталац и савремени човек
27. ГМО организми, бенефити и ризици
28. Производња синтетичког меса

Физика

1. Динамика флуида
2. Агрегатна стања и фазни прелази
3. Магнетно поље
4. Електромагнетна индукција
5. Електромагнетни таласи
6. Наизменична струја
7. Акустика – извори и пријемници звука
8. Таласна оптика
9. Сочива и њихова примена
10. Огледала и њихова примена
11. Оптички инструменти
12. Квантно механичка теорија
13. Квантна теорија атома водоника
14. Полупроводници и њихова примена
15. Суперпроводљивост
16. Ласери и њихова примена
17. Природна радиоактивност
18. Жене у науци – Марија Кири
19. Фисија и фузија
20. Елементарне честице
21. Сунце и сунчев систем
22. Комете, метеори и метеорити
23. Алтернативни извори енергије
24. Закони одржања

Хемија

1. Структура атома
2. Хемијска веза
3. Раствори електролита
4. Алкални метали
5. Земноалкални метали
6. Халогени елементи
7. Халкогени елементи
8. Тријада гвожђа
9. Засићени угљоводоници
10. Незасићени угљоводоници

- 11.Алкохоли
- 12.Алдехиди и кетони
- 13.Карбоксилне киселине
- 14.Угљени хидрати
- 15.Липиди
- 16.Протеини
- 17.Нуклеинске киселине
- 18.Алкалоиди
- 19.Антибиотици
- 20.Витамини
- 21.Хормони
- 22.Ензими
23. Историја хемије

Немачки језик

1. Franz Kafka: Der Prozess - Die Philosophie des Unsinn im Roman
2. J.W. von Goethe- Faust: Die Suche nach dem Sinn des Lebens
3. Temporalsätze: Gleichzeitigkeit, Vorzeitigkeit, Nachzeitigkeit
4. Die Formen des Konjunktivs - Bildung und Verwendung
5. Adjektivdeklinaton - Schwache, starke, gemischte Deklination
6. Berühmte deutsche Komponisten
7. Brüder Grimm und ihre Märchen
8. Friedrich Schiller – Die Räuber

Руски језик

Темы сочинений для выпускного экзамена

- 1 Евгений Онегин – лишний человек
- 2 Анна Каренина – точка зрения современного человека
- 3 Художественные характеристики романа Достоевского "Преступление и наказание"
- 4 Предлоги в сложных предложениях
- 5 Наречия в русском языке в сказках Пушкина

Филозофија

1. Предсократовци
2. Хераклатов Логос и дијалектика
3. Сократова метода
4. Платонова метафизика
5. Платонов концепт идеалне државе
6. Аристотелова етика
7. Аристотелов непокретни покретач
8. Стоицизам
9. Епикуреизам
10. Еудајмонизам
11. Докази Божије егзистенције
12. Спинозин пантеизам
13. Декартов дуализам

14. Хјумов скептицизам
15. Кантова етика
16. Кантова теорија сазнања
17. Кантова естетика
18. Марксов концепт друштвеног развоја
19. Шопенхауеров песимизам
20. Ничеов нихилизам
21. Сартров егзистенцијализам
22. Аналитичка филозофија

Музичка култура

1. Музичка култура старог века
2. Музичка култура средњег века
3. Духовни и световни облици ренесансе
4. Инструментална музика ренесансе
5. Настанак и развој опере у бароку
6. Духовни и световни облици барока
7. Јохан Себастијан Бах
8. Георг Фридрих Хендл
9. Волфганг Амадеус Моцарт-опере
10. Лудвиг ван Бетовен- симфоније
11. Програмска музика, Хектор Берлиоз
12. Рихард Вагнер – реформа немачке опере
13. Национална музика у Русији у 19.веку
14. Петар Иљич Чајковски
15. Стеван Стојановић Мокрањац
16. Опера 20.века
17. Атонални експресионизам, музика 20.века
18. Џез музика
19. Музика у Србији у 19.веку
20. Опера у Италији у 19.веку
21. Николај Римски Корсаков
22. Џон Кејџ
23. Антонио Вивалди

Ликовна култура

1. Barokna umetnost
2. Vizantijska umetnost
3. Srednjovekovna umetnost zapadne Evrope
4. Umetnost starog Rima
5. Dolina kraljeva
6. Akropolj
7. Arhitektura 20. veka
8. Istorija mode
9. Grupa Plavi jahač
10. Pop-art
11. Pablo Pikaso

12. Vasilij Kandinski
13. Antoni Gaudi
14. Van Gog
15. Gustav Klimt
16. Frida Kalo
17. Antoni Tapies
18. Srpska srenjovekovna umetnost
19. Ogist Roden
20. Bauhaus